

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
3 december 2019
Kenmerk
POM/U201901406
Lbr 19/104
Telefoon
070-373 83 93
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Stand van zaken Omgevingswet

Samenvatting

Over ruim een jaar treedt de Omgevingswet in werking. De inschatting van de bestuurlijke partners en de minister is, dat het wenselijk en mogelijk is de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden. Onlangs heeft de minister hierover de Kamer geïnformeerd. Deze ledenbrief geeft een stand van zaken rondom het wetgevings- en invoeringsproces en geeft u een overzicht van de ondersteuning vanuit de VNG.

In deze ledenbrief komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Standpunt minister Wonen en Milieu
- Voortgang en ondersteuning
  - o Implementatie ondersteuning
  - o De (verander)opgave
  - o Wetgevingsproces
  - o Kerninstrumenten
  - o Dienstverlening, vergunningen en processen
  - o Digitaal Stelsel Omgevingswet
  - o Tot slot – wat houdt u nu bezig

Aan de leden

Datum

3 december 2019

Kenmerk

POM/U201901406

Lbr 19/104

Telefoonnummer

070-373 83 93

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Stand van zaken Omgevingswet

Geacht college en gemeenteraad,

Nog één jaar te gaan naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet

U heeft nog iets meer dan een jaar om de inwerkingtreding van de Omgevingswet in uw gemeente voor te bereiden. Deze brief beschrijft de stand van zaken van het wetgevings- en invoeringsproces en geeft u een overzicht van de ondersteuning vanuit de VNG.

Standpunt minister

Deze week heeft de minister voor Milieu en Wonen een [brief](#) aan de Tweede en Eerste Kamer gestuurd over de voortgang van de stelselherziening Omgevingswet. De minister adviseert de Kamers om de Omgevingswet conform planning in werking te laten treden op 1 januari 2021:

“Inwerkingtreding per 01-01-2021: wenselijk en mogelijk

De inschatting van de bestuurlijke partners en mijzelf is dat het wenselijk en mogelijk is de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden. Dat was ook de mening tijdens de bestuurdersbijeenkomst over de Omgevingswet die ik op 18 november jl. heb bijgewoond. Hoewel niet alle deadlines zijn gehaald en er nog werk verzet moet worden, heb ik er met de bestuurlijke partners vertrouwen in dat wij deze zaken in het komende jaar met onze gezamenlijke aanpak voor elkaar kunnen krijgen.”

Als VNG onderschrijven wij dit standpunt. U heeft immers al veel voorbereidend werk gedaan. Het is nu zaak dit werk voort te zetten in 2020 en de resultaten ervan te verzilveren vanaf 1 januari 2021. Zodoende houden we het momentum vast om met de Omgevingswet onze uitvoeringskracht te tonen door allerlei dringende maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie en de bouwopgave, in samenhang aan te pakken.

We zien uiteraard ook dat er op weg naar 2021 nog het nodige moet gebeuren, zowel bij gemeenten als in het ontwikkelproces van de Omgevingswet. We nemen deze signalen serieus en zetten extra ondersteuning in. We hebben er vertrouwen in dat we op tijd klaar zullen zijn om te starten met de Omgevingswet. Het hoeft immers op 1 januari 2021 nog niet helemaal af te zijn om er klaar voor te zijn. De nieuwe manier van werken waar de Omgevingswet om vraagt, wordt niet van de ene dag op de andere gerealiseerd. Na de inwerkingtreding volgt nog een aantal jaren waarin gemeenten stapsgewijs kunnen ontdekken hoe de instrumenten van de wet zo goed mogelijk kunnen worden benut.

We hebben nog even tijd om definitief over inwerkingtreding te besluiten. Het finale besluit daarover wordt halverwege volgend jaar genomen. De minister stuurt voor 1 juli 2020 een Koninklijk Besluit naar de Tweede en Eerste Kamer waarin de inwerkingtredingsdatum is vastgelegd. Op basis daarvan bepalen we met elkaar of de wet daadwerkelijk per 1 januari 2021 in werking treedt. Uiteraard speelt de voortgang van de implementatie bij gemeenten daarbij een belangrijke rol.

Voortgang en ondersteuning

De halfjaarlijkse [monitor](#), die mede de basis vormt voor het bovenstaande, geeft aan dat er een toenemend besef is bij gemeenten van de volledigheid van de opgaven waar zij voor staan. Dit leidt er in veel gevallen toe dat zij moeten opschalen in activiteiten en inzet. Dit gebeurt ook op grote schaal bij gemeenten. Gemeenten krijgen een steeds scherper beeld wat ze te doen hebben. Om hier gericht bij te ondersteunen, worden in samenwerking met het interbestuurlijke programma Aan de Slag (ADS) Regionale Implementatie Coaches Omgevingswet (RIO's) ingezet.

De RIO's richten zich met name op gemeenten die hebben aangegeven de voorbereiding onvoldoende te kunnen oppakken en op gemeenten die denken niet tijdig klaar te zijn. We onderzoeken wat daar speelt en zetten in op bewustwording met gerichte ondersteuning. Daarnaast zien we dat de beschikbare capaciteit een breed ervaren knelpunt is bij gemeenten richting de inwerkingtreding van de wet. Vanuit de VNG gaan we dit op bestuurlijk en managementniveau onder de aandacht brengen.

Een ander aandachtspunt blijft het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). We merken dat de kennis over het DSO, mede door initiatieven van de VNG groeit, en dat gemeenten de noodzakelijke stappen zetten om aan te sluiten op het DSO.

In het komende jaar geven we ook veel aandacht aan samenwerking in de keten, zowel met de overige bevoegd gezagen als met onze uitvoeringsorganisaties. De voortgangsmonitor geeft aan dat de omgevingsdiensten met ongeveer 30% van de gemeenten afstemming hebben over de uitvoering van de Omgevingswet. De ondersteuningsaanpak is erop gericht dit verder te intensiveren. Daarnaast blijven we ketensamenwerking actief ondersteunen, o.a. met het concept van de omgevingstafel. Verder denken we mee en adviseren bij vraagstukken over de aanpak en het gebruik van ondersteuningsmiddelen. Hiervoor is een [product-diensten catalogus](#) beschikbaar.

Meest actuele zaken

In het wetgevingsproces is het tijdpad van behandeling in de Tweede en Eerste Kamer op dit moment actueel. Naar aanleiding van de voortgangsbrief van de minister besluiten beide Kamers over het tijdpad van behandeling van het Invoeringsspoor en het Aanvullingsspoor.

In het Aanvullingsspoor vraagt op dit moment specifiek het Aanvullingsbesluit geluid (Abg) extra aandacht. Het Abg ligt ter voorhang in de Tweede en Eerste Kamer en tegelijkertijd loopt er een ambtelijk traject om de laatste uitvoeringstechnische punten in het besluit op te lossen. Dit traject wordt naar verwachting voor het kerstreces met een extra Bestuurlijk Overleg afgerond.

In het digitaliseringsproces vraagt op dit moment de keten waarin omgevingsplannen tot stand komen, gepubliceerd worden en inzichtelijk gemaakt worden in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) de meeste aandacht. In die keten moeten nog een aantal functionaliteiten worden afgebouwd, waaronder de standaard voor omgevingsdocumenten.

Tegelijkertijd wordt er in het DSO-proces met prioriteit en focus gewerkt aan het beschikbaar stellen van alle benodigde functionaliteiten om gemeenten in staat te stellen om erop aan te sluiten, het DSO te vullen en ermee te oefenen.

Topbijeenkomst Omgevingswet

Graag wijzen wij u op een bijeenkomst over de Omgevingswet voor de ambtelijke top van gemeenten, provincies, waterschappen, betrokken rijkspartijen en uitvoeringsorganisaties op 6 maart 2020. Meer informatie vindt u op www.topcongresomgevingswet.nl.

Planning

Een overzicht en een planning helpt bij de invoering. Een aantal hulpmiddelen is hiervoor beschikbaar: het [minimumlijstje](#) geeft u inzicht in wat u als gemeente minimaal moet doen voor 1 januari 2021 en de [roadmap](#) geeft u een overzicht van de activiteiten die u daarvoor moet ondernemen.

Deze brief geeft overzicht van de belangrijkste zaken die op dit moment spelen rondom de Omgevingswet. In de bijlage leest u een uitgebreide stand van zaken. Wij adviseren u deze brief en bijlage door te sturen in uw organisatie.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

